

Informare de presă

Îngrădirea libertății: Guvernul vrea interzicerea manifestațiilor incomode

Ministerul Administrației și Internelor intenționează înăsprirea legii privind organizarea de adunări publice, astfel încât să elimine, pe viitor, orice manifestație spontană.

Ziua de luni, 19 septembrie, este termenul limită până la care persoanele interesate își pot spune părerea despre această propunere legislativă pe website-ul ministerului.

Legislația română obligă ministerul să organizeze dezbateri publice pe această temă, dacă acest lucru îi este solicitat. Greenpeace și Centrul de Resurse Juridice au cerut în scris ministerului să organizeze dezbateri pentru legea în cauză, însă ministerul a nesocotit această solicitare, iar dezbateri publice nu a avut loc.

Acest proiect legislativ duce la încălcarea art. 11 din CEDO privind libertatea de întrunire și asociere întrucât condițiile de desfășurare și de autorizare ale adunărilor publice prezentate în proiectul de lege sunt de natură să impună un control absolut asupra exercitării de către cetățeni a libertății de întrunire.

Restricțiunile exercitării acestui drept fundamental pot să fie impuse numai în condițiile art. 11 al. 2 din CEDO. Cu toate acestea, proiectul de lege interzice orice fel de adunare publică indiferent de condițiile și scopul acesteia:

- adunările publice vor fi legale, conform acestui proiect de lege, numai în urma eliberării unei aprobări emise de o comisie la care participă primarul, secretarul unității administrativ teritoriale, un reprezentant al jandarmeriei, al poliției și al inspectoratului pentru situații de urgență județean (art. 10, 11 din proiectul de lege);
- condițiile în care pot fi respinse aceste cereri, prevăzute de art. 12 din proiectul de lege, sunt discreționare și abuzive, de natură să ducă la încălcarea art. 11 din CEDO: dacă există „motive rezonabile” să se considere că adunarea nu va avea caracter „pașnic și civilizată”, dacă există motive temeinice să se considere că vor fi afectate căile de comunicații, ale instituțiilor publice ori private, sau **dacă organizatorul nu are capacitatea organizatorică de a preveni degenerarea în acțiuni turbulente**, în cazul în care, cu prilejul unor adunări publice anterioare organizatorul nu a respectat elementele cuprinse în declarația prealabilă;
- limitarea orelor în care se pot desfășura adunări publice - până la ora 23.00;
- clasificarea adunărilor publice prevăzută în art. 4 este discreționară, fiind lăsată la latitudinea comandantului unității de jandarmi competentă teritorial;
- interdicțiile prevăzute la art. 7, 8 din proiectul de lege: organizarea adunărilor în imediata apropiere a gărilor, porturilor, stațiilor de metrou, unităților spitalicești, a unităților economice cu instalații, utilaje, mașini cu grad ridicat de pericol în exploatare ori pe traseele unde se execută lucrări edilitare gospodărești de amploare precum și interzicerea participării oricărei persoane la adunări publice nedeclarate sau interzise urmată de refuzul părăsirii locului de desfășurare al acestora – toate aceste interdicții sunt abuzive restrângând în mod nejustificat exercitarea libertății de întrunire: de exemplu la Ministerul Transporturilor nu vor putea fi făcute niciun fel de manifestații, fiind în imediata apropiere a Gării de Nord, la Guvernul României de asemenea, fiind în imediata apropiere a stației de metrou, etc. Obligația prevăzută de art. 30 de stabilire a locurilor în care se pot desfășura adunările publice indică în mod clar intenția de limitare abuzivă a libertății de întrunire;

- obligațiile stabilite de proiectul de lege pentru organizatorii adunărilor publice în art. 13 și pentru participanții la adunările publice în art. 15, sunt abuzive: exemplu obligația de a asigura un dispozitiv propriu de ordine de minim o persoană la 50 de participanți, precum și obligațiile prevăzute de art. 14 pentru personalul ce formează acest dispozitiv, să asigure apa potabilă, grupuri sanitare, asistență medicală specializată participanților, să achite serviciile publice solicitate pe bază de deviz și factură, să părăsească imediat locul desfășurării adunării publice dacă au fost somați;
- Capitolul V care conține dispoziții speciale referitoare la înăbușirea manifestațiilor publice este abuziv. Acest capitol prezintă măsuri excesiv legiferând intervenții de tip militarizat asupra manifestațiilor
- sancțiunile legii sunt excesive fiind de natură a aduce atingere libertății de întrunire: amenzile aplicate sunt mult mai mari decât cele prevăzute de pentru fapte mult mai grave decât adunările publice, iar infracțiunea prevăzută de art. 28 este abuzivă

Practica CEDO

CEDO, în cazul OYA ATAMAN Vs Turcia, analizând necesitatea limitării exercitării libertății de întrunire și asociere într-o societate democratică, a hotărât că statele trebuie să garanteze libertatea de întrunire, să se asigure că nu sunt impuse restricții nerezonabile asupra exercitării acestora. În același caz, CEDO arată că reglementări care cer notificări sau autorizări prealabile desfășurării unor adunări sau demonstrații publice nu trebuie să reprezinte un obstacol ascuns în calea exercitării libertății de întrunire așa cum este reglementat de CEDO.

În cazul analizat, Curtea consideră de asemenea că, deși adunarea publică nu a fost legală, nefiind întrunite condițiile prescrise de legea națională, totuși această situație nu trebuie să ducă la încălcarea libertății de întrunire.

Curtea consideră că, atunci când participanții la adunări publice nu se angajează în acte de violență, este important ca autoritățile să arate un grad de toleranță pentru ca dreptul la libertatea de întrunire garantat de CEDO să nu fie golit de conținut.

Persoane de contact:

av. Cătălina Rădulescu, CRJ, tel.0723.296.366

Crisanta Lungu, Greenpeace, tel.0720.544.000